

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยบูรพา
ต.แสนสุข อ.เมือง จ.ชลบุรี 20131

การประเมินผลโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของรัฐบาล
นายกรัฐมนตรื พ.ต.ท.ดร. ทักษิณ ชินวัตร : กรณีศึกษา จังหวัดจันทบุรี

ชวลิต กิจพิบูลย์

11 ธ.ค. 2547

178365

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชานโยบายสาธารณะ

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา

ตุลาคม 2546

ISBN 974-382-657-2

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยบูรพา

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์และคณะกรรมการสอบปากเปล่าวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณา
วิทยานิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพาได้

อาจารย์ผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์

.....ประธาน

(ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง)

.....กรรมการ

(ดร. โกวิท กระจ่าง)

.....กรรมการ

(ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

คณะกรรมการสอบปากเปล่า

.....ประธาน

(ดร. ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง)

.....กรรมการ

(ดร. โกวิท กระจ่าง)

.....กรรมการ

(ดร. ชัยยนต์ ประดิษฐ์ศิลป์)

.....กรรมการ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ยศสมศักดิ์)

.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ดร. เนาวรัตน์ พลายน้อย)

บัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตร
ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชานโยบายสาธารณะ ของมหาวิทยาลัยบูรพา

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(รองศาสตราจารย์ ดร. ประทุม ม่วงมี)

วันที่ ๓๑ เดือน ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๔๖

ประกาศคุณูปการ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นการศึกษาโครงการ 30 บาทรักษาทุกโรค ในจังหวัดจันทบุรี ในช่วงเริ่มต้นโครงการทำให้ได้เห็นสภาพการทำงานที่แท้จริงเนื่องผู้วิจัยเองก็มีบทบาทหน้าที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ความเป็นพี่น้อง ความเป็นเพื่อนร่วมงาน ทำให้ได้สัมผัสกับเนื้อแท้ของการดำเนินโครงการทำให้วิทยานิพนธ์นี้ น่าจะมีประโยชน์ในการนำไปศึกษาเพื่อหาแนวทางการปรับปรุงและแก้ไขขั้นตอนที่ยังเป็นอุปสรรคในการดำเนินงานอยู่

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ ท่านนายแพทย์สาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี ผู้อำนวยการโรงพยาบาลพระปกเกล้า คุณเอกบุญ ฝักไฝ่พวก คุณพนัย วิสุทธีรัตน์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลชุมชนทุกท่าน สาธารณสุขอำเภอทุกท่านและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขทุกท่าน ที่ได้ให้ความกรุณาในการให้ข้อมูลและเสียสละเวลาอันมีค่าของท่านมาช่วยในการทำวิจัย

ผู้วิจัยได้รับการช่วยเหลือและดูแลอย่างดีในเรื่องของกระบวนการวิจัยจาก ท่านอาจารย์ ดร. ไพฑูรย์ โพธิสว่าง ดร. โกวิท กระจำง ดร. ชัยชนด์ ประดิษฐ์ศิลป์ และท่านอาจารย์ ดร. สัมฤทธิ์ ขสสมศักดิ์ ให้ความกรุณาในการอำนวยความสะดวกและกำกับวิทยานิพนธ์ ขอคุณพระศรีรัตนตรัยจงคุ้มครองให้ท่านอาจารย์ยังประสบแต่ความสุขความเจริญต่อไป

ชวลิต กิจพิบูลย์

44911906 : สาขาวิชา : นโยบายสาธารณะ; รป.ม. (นโยบายสาธารณะ)

คำสำคัญ : การประเมินผล / โครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า / พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร /

จังหวัดจันทบุรี

ชวลิต กิจพิบูลย์ : การประเมินผลโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าของรัฐบาล

นายรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร : กรณีศึกษา จังหวัดจันทบุรี (THE EVALUATION OF UNIVERSAL COVERAGE OF HEALTH INSURANCE PROJECT UNDER THAKSIN GOVERNMENT :

A CASE STUDY IN CHANTHABURI PROVINCE) อาจารย์ที่ปรึกษา : ไพฑูรย์ โพธิ์สว่าง, Ph.D.,

โกวิท กระจ่าง, Ph.D., ชัยชนัด ประดิษฐ์ศิลป์, Ph.D. 136 หน้า. ISBN 974-382-657-2

การศึกษาวิจัยนี้เป็นการประเมินผลโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าโครงการ “ 30 บาท รักษาทุกโรค ” ในจังหวัดจันทบุรี ในช่วงปีงบประมาณ 2545 เพื่อนำมาปรับปรุงการดำเนินงานในพื้นที่ โดยศึกษาถึงการมีประสิทธิผลและประสิทธิภาพของโครงการพร้อมทั้งปัจจัยที่ส่งผลต่อ ประสิทธิผลและประสิทธิภาพประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ โครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า จำนวน 118 โครงการ ในจังหวัดจันทบุรี แบ่งเป็นโครงการระดับโรงพยาบาล 12 โครงการ โครงการในระดับสถานีนอมา 106 โครงการ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลทางเอกสารและทำการสัมภาษณ์ในกลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักของสถานบริการที่เป็นกลุ่มเป้าหมาย

ผลการวิจัยพบว่า โครงการในระดับโรงพยาบาลจำนวน 12 โครงการ มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิผลจำนวน 7 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 58.33 ในส่วนของโครงการระดับสถานีนอมา จำนวน 106 โครงการ มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิผล จำนวน 94 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 88.68 ในการศึกษาประสิทธิภาพของโครงการพบว่า โครงการในระดับโรงพยาบาล จำนวน 12 โครงการ มีการดำเนินงานที่มีประสิทธิภาพจำนวน 11 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 91.67 โครงการในระดับสถานีนอมาจำนวน 106 โครงการ โครงการที่ดำเนินงานมีประสิทธิภาพจำนวน 76 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 71.70 การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการพบว่าโครงการทั้ง 2 ระดับ มีปัจจัยที่เหมือนกัน ดังนี้ ความเพียงพอของบุคลากรที่มีความเหมาะสมกับจำนวนประชากรที่รับผิดชอบสถานะเศรษฐกิจในพื้นที่ที่ดำเนินงาน การประสานงานทั้งภายในและภายนอกองค์กรและการใช้ข้อมูลที่มีความถูกต้องและแม่นยำ ในการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการพบว่า โครงการทั้ง 2 ระดับ มีปัจจัยที่เหมือนกันและแตกต่างกัน ดังนี้ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีประสิทธิภาพของโรงพยาบาล ประกอบด้วย ปริมาณของงบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐและภาคเอกชน ลักษณะการดำเนินงานหรือภารกิจหลักของสถานบริการ ภาวะผู้นำของผู้บริหารและวัสดุอุปกรณ์หรือเทคโนโลยีที่ใช้ในการดำเนิน ในส่วนของปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการในระดับสถานีนอมา ประกอบด้วย ปริมาณงบประมาณที่ได้รับจากภาครัฐและภาคเอกชน การวางแผนการใช้จ่ายงบประมาณและการดำเนินการตามแผน ภาวะผู้นำของหัวหน้าสถานีนอมา และการประสานงานที่ดีทั้งภายในและภายนอกองค์กร จากข้อค้นพบจากการศึกษาทำให้สามารถนำไปปรับปรุงโครงการได้ตั้งแต่การปรับปรุงสาระสำคัญของนโยบาย กลวิธีการดำเนินงาน การจัดสรรงบประมาณและส่วนอื่น ๆ ที่สำคัญเพื่อทำให้โครงการ 30 บาท รักษาทุกโรค ในจังหวัดจันทบุรีประสบความสำเร็จและยั่งยืนต่อไป

41911906 : MAJOR : PUBLIC POLICY ;

M.P.A. (PUBLIC POLICY)

KEYWORD : EVALUATION / UNIVERSAL COVERAGE OF HEALTH INSURANCE PROJECT /
THAKSIN GOVERNMENT / CHANTHABURI PROVINCE

CHAVALIT KIGIBOON : THE EVALUATION OF UNIVERSAL COVERAGE OF
HEALTH INSURANCE PROJECT UNDER THAKSIN GOVERNMENT : A CASE STUDY IN
CHANTHABURI PROVINCE. THESIS ADVISOR : PAITHOON BSOTHISAWANG, Ph.D.,
KOWIT KRACHANG, Ph.D., CHAIYON PRADITSIL, Ph.D. 136 P. ISBN 974-382-657-2

This research aimed at evaluating health insurance project under Thaksin government entitled “30 Bath Health for All in Chanthaburi Province in October, 1, 2002 – September, 30, 2003” in order to develop the project. The research investigated effectiveness and efficiency of the project. All programmes in Chanthaburi were aimed for the analysis. They were separated in to 2 divisions which were : hospital center and health center. The project covered 118 programs comprising 12 hospitals and 106 health centers. The data was collected from documentaries and interviews regarding the effectiveness and efficiency of the programmes.

The results of the study showed that 7 hospital programmes (58.33%) were effective and so were 106 health centers (88.68 %). Regarding the efficiency of programmes, it revealed that 11 hospitals programmes (91.67 %) and 76 health centers (71.70 %) were successful. The study of the factors reflecting the effectiveness of the two levels of the project indicated that both two levels had the same factors. The factors are the adequacy of staff taking responsibility of the populations in the working area, the economic conditions and the internal and external coordination of the organization. Through the study, the factors that reflected the effectiveness of the hospital were the amount of budget received from the government and the private organizations, the practical style or the major mission of the service place, and the leadership of the administrators and the material or technology used in the operation. In the part of subdistrict health care center, the factors reflecting the effectiveness of the practice are the amount of budget received from the government and the private organizations, budget planning of the mission, and its implementation the leadership of the administrators, and the good internal and external coordination of the organization. The findings in this study can be used to improve the major policy, practical strategy, budgeting and also other important parts of the project in order to make “the 30 Bath Health for All” project in Chanthaburi successful and sustainable.

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญ.....	ฉ
สารบัญตาราง.....	ช
สารบัญภาพ.....	ฉ
บทที่	
1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาวิจัย.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	3
ขอบเขตการศึกษา.....	3
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	4
นิยามศัพท์ที่ใช้ในการศึกษา.....	5
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิดในการศึกษา.....	6
แนวคิดการประเมินผลนโยบาย.....	6
แนวคิดเกณฑ์ในการประเมินผล.....	15
แนวคิดการสร้างหลักประกันสุขภาพ.....	21
แนวคิดปัจจัยที่มีอิทธิพลในการนำนโยบายไปปฏิบัติ.....	36
ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	44
กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	47
3 ระเบียบวิธีวิจัย.....	49
วิธีการศึกษา.....	49
วิธีการวิเคราะห์ข้อมูล.....	56

บทที่	หน้า
4 ผลการศึกษา.....	57
ข้อมูลพื้นฐาน โครงการ “30 บาทรักษาทุกโรค” ในจังหวัดจันทบุรี.....	57
ประสิทธิผลของโครงการ “30 บาทรักษาทุกโรค” ในจังหวัดจันทบุรี.....	62
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของโครงการ “30 บาทรักษาทุกโรค” ในจังหวัดจันทบุรี.....	70
ประสิทธิภาพของโครงการ “30 บาทรักษาทุกโรค” ในจังหวัดจันทบุรี.....	87
ปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการ “30 บาทรักษาทุกโรค” ในจังหวัดจันทบุรี.....	93
5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ.....	115
สรุปผลการศึกษา.....	115
อภิปรายผล.....	120
ข้อเสนอแนะ.....	122
บรรณานุกรม.....	124
ภาคผนวก.....	131
ประวัติย่อของผู้วิจัย.....	136

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 กลุ่มตัวอย่างหรือ Key Informant ในการศึกษา.....	52
2 จำนวนสถานพยาบาลและบุคลากรสาธารณสุขในจังหวัดจันทบุรี ณ. 30 กันยายน พ.ศ. 2544.....	58
3 จำนวนประชากรในแต่ละอำเภอของจังหวัดจันทบุรี ณ. วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2544.....	59
4 สถานบริการสาธารณสุขภาคเอกชน จังหวัดจันทบุรี ปีงบประมาณ 2544.....	60
5 แหล่งที่มาารับของสถานบริการพยาบาลภาครัฐจังหวัดจันทบุรี ปีงบประมาณ 2544.....	61
6 จำนวนและร้อยละรายจ่ายจริงทั้งเงินงบประมาณและเงินนอกงบประมาณของ สถานบริการพยาบาลภาครัฐจังหวัดจันทบุรี ปีงบประมาณ 2544.....	62
7 ประสิทธิภาพของโครงการประกันสุขภาพในจังหวัดจันทบุรี ประจำปีงบประมาณ 2545.....	63
8 ประสิทธิภาพของโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า โครงการในระดับ โรงพยาบาลจังหวัดจันทบุรี ประจำปีงบประมาณ 2545.....	64
9 ประสิทธิภาพโครงการประกันสุขภาพถ้วนหน้า โครงการในระดับสถานีอนามัย จังหวัดจันทบุรี ประจำปีงบประมาณ 2545.....	65
10 โครงการที่นำมาศึกษาในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการ.....	71
11 ประสิทธิภาพของโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับ โรงพยาบาลในจังหวัดจันทบุรี ประจำปีงบประมาณ 2545.....	88
12 ประสิทธิภาพของโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าในระดับ สถานีอนามัยในจังหวัดจันทบุรี ประจำปีงบประมาณ 2545.....	89
13 โครงการที่นำมาศึกษาในเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของโครงการ.....	94

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 กรอบแนวคิดการวิจัยเชิงคุณภาพ.....	47